
مشروعیت قطع و پیوند اعضاء

نگارنده: مریم قدسی مهر
www.ketab.ir

سرشناسه: قدسی مهر، مریم، ۱۳۵۳-

عنوان و نام پدیدآور: مشروعیت قطع و پیوند اعضا/ نگارنده مریم قدسی مهر؛
ویراستار جواد نادری.

مشخصات نشر: قم: انوار توحید، ۱۴۰۲.

مشخصات ظاهری: ۱۳۵ ص: ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۴۹۹-۰۹-۶

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

یادداشت: کتابنامه.

یادداشت: نمایه.

موضوع: پیوند اندام‌ها و بافت‌ها (فقه)

(Transplantation of organs, tissues, etc. (Islamic law

رده بندی کنگره: BP۱۹۸/۶

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۳۷۹

شماره کتابشناسی ملی: ۹۲۶۳۲۰۷

اطلاعات رکورد کتابشناسی: ملیا

عنوان: مشروعیت قطع و پیوند اعضا

نگارنده: مریم قدسی مهر

ویراستار: جواد نادری

مدیر هنری: جمعه علی شفق

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: بوستان کتاب

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۴۹۹-۰۹-۶

چاپ اول: ۱۴۰۲

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

۰۸۰۱۰۰

چکیده

پیوند اعضاء شامل عملیاتی است که در آن، اعضایی از بدن موجودی قطع و به بدن دیگری پیوند زده می‌شود. در مواردی که مقصدی عقلایی، قطع عضو را می‌طلبد، در این شرایط در مورد حکم قطع عضو، دو دیدگاه وجود دارد: حرمت و جواز. دلیل حرمت، حرمت اضرار به نفس، مثله کردن و تغییر در خلقت می‌باشد و دلیل جواز، اصاله الاباحه و مالک بودن انسان و ممدوح بودن کار خیر است.

به لحاظ پزشکی مرگ را به مرگ طبیعی و مرگ مغزی تقسیم می‌کنند. هر چند مرگ یک حقیقت است. تعلیمات دینی بیانگر، اینست که مؤمن در زمان حیات، محترم است و حرمتش بعد از مرگ از بین نمی‌رود و هر گونه صدمه و بی‌احترامی به جسد، باعث عقوبت و دپه می‌باشد. بیمار مرگ مغزی در حکم زندگان است.

حکم قطع اعضاء و پیوند، مستقل از یکدیگر است. پیوند، عملی جایز است و دلیلی بر منع نداریم. حال که پیوند، عملی جایز است، آیا می‌توان در حد و قصاص که اعضایی از بدن مجرم قطع می‌شود، دوباره پیوند زد؟ در این مسأله دو دیدگاه وجود دارد: جواز و عدم جواز. رأی اداره حقوقی قوه قضائیه بر آنست که «عضو قطع شده متعلق به همان کسی است که از او قطع شده است و وی می‌تواند آن را به خود یا بدن فرد دیگر پیوند بزند.» به نظر می‌رسد پیوند مجدد، با فلسفه اجرای قصاص منافات نداشته باشد

فهرست مطالب

۵	.....	الاهداء
۶	.....	چکیده
۷	.....	فهرست مطالب
۱۱	.....	مقدمه
۱۵	.....	فصل اول: کلیات و مفاهیم
۱۷	.....	گفتار اول: کلیات
۱۷	.....	طرح مسأله
۱۷	.....	تعریف پیوند
۱۷	.....	اهمیت موضوع و اهداف بحث
۱۹	.....	پیشینه بحث
۲۰	.....	سؤالات
۲۰	.....	سؤال اصلی
۲۰	.....	سؤالات فرعی
۲۰	.....	زوایای اخلاقی پیوند اعضاء
۲۱	.....	تاریخچه پیوند اعضا
۲۲	.....	اقسام مختلف پیوند
۲۳	.....	۱. مصنوعات پزشکی
۲۳	.....	۲. پیوند اعضا حیوان
۲۴	.....	۳. پیوند اعضای انسان به انسان
۲۷	.....	فصل دوم: تقطیع اعضا انسان زنده جهت پیوند
۲۹	.....	تقطیع و جداسازی اعضاء
۲۹	.....	تقطیع اعضاء بدن انسان زنده

۲۹	.....	ادله قائلین به حرمت
۳۰	.....	۱. حرمت اضرار به نفس
۳۰	.....	مباحث فقهی اضرار به نفس
۳۱	.....	دلالت آیه
۳۳	.....	۲. حدیث لاضرر و لااضرار
۳۳	.....	دلالت حدیث
۳۵	.....	نتیجه استدلال به حدیث
۳۶	.....	مباحث کاربردی اضرار
۳۸	.....	۳. حرمت مثله کردن
۳۹	.....	موضوع شناسی مثله
۴۰	.....	بررسی دو اشکال و پاسخ آن
۴۳	.....	مفاهیم آیه فوق و استدلال به آن
۴۵	.....	ادله قائلین به حواز
۴۶	.....	۱. اصله الایاح
۴۶	.....	۲. مالک بودن انسان
۴۸	.....	ممدوح بودن اینار و کار خیر
۵۱	.....	فصل سوم: قطع اعضاء مردگان جهت پیوند
۵۳	.....	درآمد
۵۳	.....	حیات و ممات از نظر قرآن کریم و روایات
۵۴	.....	دیدگاه فقهاء
۵۶	.....	معیار و علامت مرگ و حیات
۵۸	.....	نظر پزشکان پیرامون مرگ
۵۹	.....	مرگ مغزی از نگاه پزشکی
۶۰	.....	مراحل حیات
۶۱	.....	هتک حرمت میت
۶۲	.....	موضوع شناسی در احادیث
۶۳	.....	مقاد روایات و استدلال به آن
۶۵	.....	استثنائات حرمت جنایت بر مرده

۶۸	مرگ بعد از بلعیدن مال
۶۸	مثله کردن جسد
۶۹	قطع اعضای میت و پیامدهای منفی آن
۷۱	فصل چهارم: مرگ مغزی
۷۳	ماهیت روح
۷۳	تاریخچه شکل گیری مرگ مغزی
۷۵	جایگاه مغز در بدن
۷۶	مرگ مغزی چیست
۷۷	پروتکل تعیین مرگ مغزی
۷۸	بررسی‌های بالینی مرگ مغزی
۷۹	حالت‌های مشتبه مرگ مغزی و اغما
۸۱	حقیقت مرگ مغزی از نظر فقهی
۸۷	فصل پنجم: حکم پیوند
۸۹	مباحث مقدماتی پیوند
۹۰	انقسام پیوند
۹۱	مباحث فقهی پیوند
۹۲	اثبات جواز عمل پیوند
۹۶	انجام پیوند توسط معصومین؟ عه‌م؟
۹۶	نقد و بررسی
۹۸	استدلال به اصل برائت
۱۰۰	ادله اصالت البرائت
۱۰۰	اصالت البرائت شرعی
۱۰۰	کتاب
۱۰۰	سنت
۱۰۱	اجماع
۱۰۱	عقل
۱۰۱	اصالت البرائت عقلی
۱۰۳	فصل ششم: پیوند عضو در راستای مجازات